

### Основні нормативні документи НБУ, прийняті протягом листопада 2021 року

Назва Постанови/документу	№	Дата прийняття	Сутність	Мета/вплив на БСУ
Про затвердження Положення про додаткові вимоги до договорів небанківських фінансових установ про надання коштів у позику (споживчий, фінансовий кредит)	113	03.11.2021	Положення передбачає окремі норми щодо змісту договору, способу викладення тексту договору, порядку підписання договору, що укладається у вигляді електронного документа, а також встановлює заборону включати до змісту договору недобросовісні умови.	Підвищення прозорості фінансового ринку
Рішення правління НБУ «Про внесення змін до Методики розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні»	525-рш	03.11.2021	Зміни стосуються порядку визначення суми, що може бути виключена банком-учасником банківської групи з розрахунку нормативів кредитного ризику	Підвищення ефективності та забезпечення стабільної діяльності банків України
Про затвердження Положення про порядок розкриття інформації небанківськими фінансовими установами	114	05.11.2021	Надавачі небанківських фінансових послуг розкриватимуть власні реєстраційні дані, умови та порядок діяльності, перелік власних вебсайтів. Крім того, у відкритому доступі буде інформація щодо відокремлених підрозділів та переліку осіб, які надають посередницькі послуги. Обов'язковою для розкриття лишатиметься бухгалтерська інформація – оприлюднюватиметься річна фінансова та консолідована фінансова звітність, підтверджена незалежними аудитором, разом із його звітом.	Підвищення інформованості клієнтів небанківських фінансових установ

<p>Про затвердження Змін до Положення про порядок видачі юридичним особам ліцензії на надання банкам послуг з інкасації</p>	<p>115</p>	<p>08.11.2021</p>	<p>Затверджено наступні зміни :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ функції прийняття рішень щодо видачі ліцензій на надання банкам послуг з інкасації, надання погодження на здійснення операцій з оброблення та зберігання готівки передано Правлінню НБУ;</li> <li>▪ визначено обов'язкову наявність у юридичної особи-заявника головного бухгалтера та його відповідності вимогам щодо ділової репутації та професійної придатності;</li> <li>▪ уточнено вимоги до фінансового стану юридичної особи;</li> <li>▪ визначено вимоги до професійної придатності та бездоганної ділової репутації керівника підрозділу з оброблення та зберігання готівки;</li> <li>▪ уточнено вимоги та перелік документів для отримання погодження на здійснення операцій з оброблення та зберігання готівки;</li> <li>▪ визначено строки та умови прийняття рішення про анулювання дії ліцензії чи погодження;</li> <li>▪ розширено перелік умов, у разі порушення яких Національний банк має право скасувати рішення про погодження на здійснення юридичною особою операцій з оброблення та зберігання готівки;</li> <li>▪ визначено нову форму витягу з електронного реєстру ліцензій на надання банкам послуг з інкасації в додатку до Положення № 926.</li> </ul>	
<p>Про затвердження Змін до Положення про порядок виконання банками документів на переказ, примусове списання і арешт коштів в іноземних валютах та банківських металів</p>	<p>116</p>	<p>08.11.2021</p>	<p>Зміни стосуються особливостей накладання арешту на поточні рахунки та коррахунки клієнтів в іноземній валюті та банківських металах</p>	<p>З метою реалізації вимог ЗУ від 30.06 2021 року № 1587-ІХ "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення питань організації корпоративного управління в банках та інших питань функціонування банківської системи" у частині заборони накладати арешт на кошти, що знаходяться на кореспондентських рахунках банк</p>

Про визнання такими, що втратили чинність, деяких нормативно-правових актів Національного банку України	117	12.11.2021	<p>До переліку прийнятних інструментів зменшення кредитного ризику додано договори, які передбачають відшкодування банку суми заборгованості боржника у разі невиконання ним зобов'язань перед банком.</p> <p>Прийнятними надавачами такого забезпечення є міжнародні банки розвитку та банки, що мають кредитний рейтинг за міжнародною шкалою не нижчий, ніж рівень "AA-" за класифікацією рейтингового агентства "Standard&amp;Poor's" або рейтингового агентства "Fitch Ratings"/рівень "Aa3" за класифікацією рейтингового агентства "Moody's Investors Service".</p>	Розширення можливості банків забезпечувати кредитну підтримку економіки України
Про затвердження Змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні	118	15.11.2021	<p>НБУ уніс зміни до Постанови № 351 щодо оцінки кредитного ризику за іпотечними кредитами, наданими боржникам – фізичним особам, які проживають на тимчасово окупованій території АР Крим та за якими об'єктом іпотеки є майно, розташоване на цій території.</p> <p>Крім того:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• доповнено перелік документів, які мають бути долучені до кредитної справи фізичної особи-боржника та підтверджують його ідентифікацію, електронними документами (е-паспорт, BankID);</li> <li>• визначено прийнятність застави у вигляді земельної ділянки у разі зміни її цільового призначення;</li> <li>• передбачено право банку використовувати фінансову звітність боржника, оприлюднену на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних.</li> </ul>	Приведення нормативної бази у відповідність до діючого законодавства
Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України	119	15.11.2021	<p>Скасовується низка нормативно-правових актів НБУ у сфері валютного регулювання, що були прийняті на виконання норм закону про ВЕЗ «Крим». А саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• постанова НБУ від 03.11.2014 року № 699 «Про застосування окремих норм валютного законодавства під час режиму тимчасової окупації на території вільної економічної зони «Крим»;</li> <li>• низка інших документів, якими вносилися зміни до Постанови № 669.</li> </ul>	Узгодження нормативно-правової бази із Законом України № 1618-IX
Рішення правління НБУ «Про внесення змін до рішення Правління Національного банку України від 29 березня 2018 року № 184-рш»	573-рш	16.11.2021	<p>НБУ з 1 грудня 2021 року підвищив ліміти відкритої довгої та короткої валютної позиції банків з 10% до 15% від їхнього регулятивного капіталу.</p> <p>За оцінками НБУ, збільшення лімітів розширить можливості банків здійснювати власні операції на міжбанківському валютному ринку в межах валютної позиції на суму близько 400 млн дол. США.</p>	Зростання ролі банків у згладжуванні надмірних курсових коливань на валютному ринку та підвищенню ліквідності та глибини ринку загалом

<p>Про затвердження Змін до Положення про організацію та проведення інспекційних перевірок</p>	<p>120</p>	<p>18.11.2021</p>	<p>Зміни до Положення передбачають:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ визначення порядку доступу в режимі перегляду до всіх інформаційних систем банку (а не лише систем автоматизації банківських операцій), необхідних для проведення перевірки;</li> <li>▪ встановлення порядку виготовлення та вилучення (виносу за межі банку) копій документів та письмових пояснень.</li> </ul> <p>Крім того, урегульовано окремі питання стосовно проведення інспекційних перевірок в умовах карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів із метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби COVID-19.</p> <p>Так, відтепер розпорядчий акт Національного банку про проведення інспекційної перевірки (зміни до нього) може бути надісланий банку у формі електронного документа. Документи під час інспекційної перевірки можуть складатися у формі електронного документа, за винятком довідок про перевірку та звіту про інспекційну перевірку, які залишатимуться в паперовій формі. Зустрічі та інтерв'ю стосовно інспекційних перевірок можуть проводитися в режимі відеоконференцій.</p>	<p>Приведення у відповідність до ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення питань організації корпоративного управління в банках та інших питань функціонування банківської системи», а також з метою врахування змін проведення перевірок в умовах карантину</p>
<p>Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України</p>	<p>121</p>	<p>18.11.2021</p>	<p>НБУ уніс зміни щодо врахування мінімального розміру операційного ризику під час розрахунку нормативів достатності капіталу. Так, передбачено поетапне його врахування із застосуванням коефіцієнтів:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ із 31 грудня 2021 року – 0,5;</li> <li>▪ із 30 грудня 2022 року – 1.</li> </ul> <p>(Порядок визначення банками України мінімального розміру операційного ризику, регулюється Положенням ,затвердженим постановою Правління НБУ від 24.12.2019 № 156.</p> <p>Оновлення прийняті з урахуванням результатів:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ проведеної Національним банком у 2021 році оцінки стійкості банків і банківської системи України, які засвідчують спроможність банківського сектора забезпечити покриття капіталом 50% розміру операційного ризику, починаючи з наступного року;</li> <li>▪ обговорення з банківською спільнотою аспектів впровадження вимог щодо операційного ризику.</li> </ul>	<p>Вдосконалення регулювання діяльності банків України</p>

<p>Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України</p>	<p>122</p>	<p>18.11.2021</p>	<p>НБУ зобов'язав усі банки розробляти та подавати плани відновлення діяльності згідно з установленими вимогами.</p> <p>Наразі визначено періодичність розроблення та подання банками планів відновлення діяльності. Так, починаючи з 2022 року такі плани розроблятимуть і подаватимуть:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ системно важливі банки та банки, які є відповідальними особами банківських груп, – щороку;</li> <li>▪ інші банки – один раз на два роки.</li> </ul>	<p>Приведення у відповідність до ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення питань організації корпоративного управління в банках та інших питань функціонування банківської системи»,</p>
<p>Про затвердження Правил складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного банку України</p>	<p>123</p>	<p>25.11.2021</p>	<p>НБУ затвердив Правила складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг (УРНФП) Правила визначають:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• УРНФП, які подають звітність;</li> <li>• форму для подання даних звітності;</li> <li>• вимоги до порядку формування показників звітності;</li> <li>• перелік, формат, періодичність та строки подання звітних файлів;</li> <li>• перелік, формат та строки подання електронних документів до НБУ (приміток та пояснювальних записок до звітності);</li> <li>• порядок накладання кваліфікованого електронного підпису на дані звітності.</li> </ul>	<p>Впорядкування звітності небанківського фінансового ринку</p>
<p>Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань списання знецінених фінансових активів банків</p>	<p>124</p>	<p>25.11.2021</p>	<p>Внесено зміни до Постанови Правління НБУ від 13.04.2020 року № 49 «Про затвердження Положення про визначення критеріїв для списання знецінених фінансових активів банків України за рахунок оціночних резервів під очікувані кредитні збитки» Зокрема, змінилися строки здійснення щорічного аналізу знецінених фінансових активів на предмет наявності критеріїв та списання таких активів за рахунок оціночних резервів під очікувані кредитні збитки – відтепер це необхідно здійснювати до 1 січня та звітувати НБУ щодо виконання цих дій вже не потрібно.</p>	<p>Вдосконалення нормативно-правових актів, що визначають критерії для списання знецінених фінансових активів банків України</p>

<p>Положення про розрахунок та оприлюднення Українського індексу міжбанківських ставок овернайт (UONIA)</p>	<p>599-рш</p>	<p>30.11.2021</p>	<p>З 4.01.2022 р НБУ буде розраховувати UONIA як середньозважений індекс ( замість середньоарифметичного, як зараз).</p> <p>До первісної вибірки, на базі якої здійснюється розрахунок UONIA НБУ включатиме:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• лише угоди з найрелевантнішим обсягом для українського міжбанківського кредитного ринку – від 10 млн грн до 200 млн грн (на сьогодні до первісної вибірки ураховуються всі угоди між банками);</li> <li>• 10% угод банків, укладених із НБУ, із розміщення депозитних сертифікатів овернайт, які перебувають в середині відранжованого за обсягом ряду відповідних угод (на сьогодні, за умов середньоарифметичного розрахунку, коли обсяг угод не має значення, до розрахунку береться 10% будь-яких із таких угод від загальної їх кількості);</li> <li>• 10% угод банків, укладених із НБУ з надання кредитів рефінансування овернайт, які перебувають у середині відранжованого за обсягом ряду відповідних угод (на сьогодні, за умов середньоарифметичного розрахунку, коли обсяг угод не має значення, до розрахунку береться 10% будь-яких із таких угод від загальної їх кількості).</li> <li>• збільшить кількість критеріїв для застосування порядку розрахунку UONIA за особливих умов, додавши до існуючих на сьогодні двох критеріїв (мінімальна кількість угод та мінімальна кількість контрагентів) критерій "Обсяг доступних для розрахунку угод <math>\leq</math> 10% від середньоденного значення за попередній плинний місяць".</li> </ul>	<p>Приведення методології розрахунку цього індикатора у відповідність до принципів IOSCO</p>
<p>Про внесення змін до окремих тарифів на послуги (операції), що надаються (здійснюються) Національним банком України</p>	<p>125</p>	<p>30.11.2021</p>	<p>Внесено зміни до ряду тарифів на послуги зі зберігання цінностей сторонніх організацій, із проведення експертизи дорогоцінних металів, дорогоцінних металів у виробках та брухті з них, з перевезення валютних цінностей,</p>	<p>Перегляд тарифів</p>
<p>Про затвердження Змін до Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті</p>	<p>126</p>	<p>30.11.2021</p>	<p>Було внесено ряд змін та уточнень</p>	<p>Забезпечення виконання ЗУ від 30.06 2021 року № 1587-ІХ "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення питань організації корпоративного управління в банках та інших питань функціонування банківської системи"</p>

<p>Про затвердження Змін до Положення про встановлення офіційного курсу гривні до іноземних валют та розрахунку довідкового значення курсу гривні до долара США й облікової ціни банківських металів</p>	<p>127</p>	<p>30.11.2021</p>	<p>Зміни передбачають:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• коригування підходів до відсікання угод з екстремальними параметрами.</li> <li>• зміну часу збору даних для обчислення офіційного курсу гривні до іноземних валют, облікової ціни банківських металів, а також зміну часу їх оприлюднення.</li> <li>• визначення механізму розрахунку довідкового значення курсу гривні до долара США за особливих умов.</li> </ul>	<p>Зменшення втрат даних на етапі відсікання угод з екстремальними параметрами; підвищення зручності використання офіційного курсу гривні до іноземних валют як фінансового індикатора під час розрахунків за угодами в день його встановлення; забезпечення безперервності розрахунку індикаторів валютного ринку, що необхідно для виконання принципів IOSCO для фінансових індикаторів.</p>
--	------------	-------------------	---	--